

WYROK TRYBUNA?U

z dnia 9 marca 1999 r. (*)

Swoboda przedsi?biorczo?ci – Utworzenie oddzia?u przez spó?k?, która nie prowadzi rzeczywistej dzia?alno?ci – Obej?cie prawa krajowego – Odmowa rejestracji

W sprawie C?212/97

maj?cej za przedmiot skierowany do Trybuna?u, na podstawie art. 177 traktatu WE, przez Højesteret (Dania) wniosek o wydanie, w ramach zawis?ego przed tym s?dem sporu mi?dzy:

Centros Ltd

a

Erhvervs? og Selskabsstyrelsen,

orzeczenia w trybie prejudycjalnym w przedmiocie wyk?adni art. 52, 56 i 58 traktatu WE,

TRYBUNA?,

w sk?adzie: G.C. Rodríguez Iglesias, prezes, P.J.G. Kapteyn, J.P. Puissochet, G. Hirsch i P. Jann, prezesi izb, G.F. Mancini, J.C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann, J.L. Murray, D.A.O. Edward, H. Ragnemalm, L. Sevón, M. Wathelet (sprawozdawca), R. Schintgen i K.M. Ioannou, s?dziowie,

rzecznik generalny: A. La Pergola,

sekretarz: H. von Holstein, zast?pca sekretarza,

rozwa?ywszy uwagi na pi?mie przedstawione:

- w imieniu Erhvervs? og Selskabsstyrelsen przez Kammeradvokaten, reprezentowanych przez Karstena Hagela?Sørensen, adwokata w Kopenhadze,
- w imieniu rz?du du?skiego przez Petera Bieringa, szefa wydzia?u w ministerstwie spraw zagranicznych, dzia?aj?cego w charakterze pe?nomocnika,
- w imieniu rz?du francuskiego przez Kareen Rispal?Bellanger, zast?pc? dyrektora w dyrekcji ds. prawnych ministerstwa spraw zagranicznych oraz Gautiera Mignota, sekretarza do spraw zagranicznych w tej samej dyrekcji, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,
- w imieniu rz?du niderlandzkiego przez Adriaana Bosa, radc? prawnego w ministerstwie spraw zagranicznych, dzia?aj?cego w charakterze pe?nomocnika,
- w imieniu rz?du Zjednoczonego Królestwa przez Stephanie Ridley z Treasury Solicitor's Department, dzia?aj?c? w charakterze pe?nomocnika, wspieran? przez Derricka Wyatta, QC,
- w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez radc? prawnego Antonia Caeira i Hansa Støvlbæka, cz?onka s?u?by prawnej, dzia?aj?cych w charakterze pe?nomocników,

uwzględniając sprawozdanie na rozprawie,

po wysłuchaniu uwag Erhvervs- og Selskabsstyrelsen reprezentowanego przez Karstena Hagela Sørensen, rzecznika francuskiego reprezentowanego przez Gautiera Mignota, rzecznika niderlandzkiego reprezentowanego przez Marca Fierstra, radcę prawnego w ministerstwie spraw zagranicznych, działającego w charakterze pełnomocnika, rzecznika szwedzkiego reprezentowanego przez Erika Brattgård, departementsråd w sekretariacie prawnym ministerstwa spraw zagranicznych, działającego w charakterze pełnomocnika, rzecznika Zjednoczonego Królestwa reprezentowanego przez Derricka Wyatta oraz Komisji reprezentowanej przez Antonia Caeira i Hansa Støvlbæka na rozprawie w dniu 19 maja 1998 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 16 lipca 1998 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Postanowieniem z dnia 3 czerwca 1997 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 5 czerwca 1997 r., Højesteret skierował do Trybunału, na podstawie art. 177 traktatu WE, pytanie prejudycjalne w przedmiocie wykładni art. 52, 56 i 58 tego traktatu.

2 Pytanie to zostało podniesione w ramach sporu między spółką Centros Ltd (zwaną dalej „Centros”), „private limited company”, zarejestrowaną w dniu 18 maja 1992 r. w Anglii i Walii, a Erhvervs- og Selskabsstyrelsen (głównym urzędem ds. handlu i spółek), który podlega duńskiemu ministerstwu handlu, w związku z udzieloną przez ten urząd odmową rejestracji w Danii oddziału Centros.

3 Z akt postępowania przed sądem krajowym wynika, że Centros od chwili jej założenia nie prowadzi żadnej działalności. Ponieważ ustawodawstwo Zjednoczonego Królestwa nie stawia spółkom z ograniczoną odpowiedzialnością żadnych wymagań ani co do ustanowienia, ani co do wniesienia minimalnego kapitału zakładowego, kapitał zakładowy Centros, wynoszący 100 GBP, nigdy nie został faktycznie wniesiony ani oddany do dyspozycji spółki. Podzielony jest on na dwa udziały objęte przez pana i panią Bryde, obywateli duńskich zamieszkałych w Danii. Pani Bryde jest dyrektorem Centros, której siedziba mieści się w Zjednoczonym Królestwie, w mieszkaniu przyjaciela pana Bryde.

4 W świetle prawa duńskiego Centros, jako „private limited company”, jest uznawana za zagraniczną spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością. Przepisy dotyczące rejestracji oddziałów („filialer”) tego rodzaju spółek są zawarte w anpartsselskabslov (ustawie o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością).

5 Artykuł 117 tej ustawy stanowi w szczególności:

„1. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki zagraniczne o podobnej formie prawnej, których siedziba znajduje się w jednym z państw członkowskich Wspólnot Europejskich, mogą prowadzić działalność w Danii za pośrednictwem oddziału”.

6 Latem 1992 r. pani Bryde zwróciła się do Erhvervs- og Selskabsstyrelsen o rejestrację oddziału Centros w Danii.

7 Erhvervs- og Selskabsstyrelsen odmówił rejestracji, podając jako uzasadnienie w szczególności okoliczności, że w rzeczywistości Centros, która nie prowadzi żadnej działalności handlowej w Zjednoczonym Królestwie, próbuje w ten sposób utworzyć w Danii nie oddział, lecz

główny zakład, obchodząc przepisy krajowe, a w szczególności obowiązek wniesienia kapitału minimalnego, którego wysokość, zgodnie z ustawą nr 886 z dnia 21 grudnia 1991 r., została wyznaczona na 200 000 DKK.

8 Centros wniosła odwołanie od wydanej przez Erhvervs- og Selskabsstyrelsen decyzji w sprawie odmowy rejestracji do Østre Landsret.

9 Jako że w wyroku z dnia 8 września 1995 r. Østre Landsret przyjął argumenty Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, Centros wniosła odwołanie do Højesteret.

10 W ramach tego postępowania Centros utrzymuje, że spełnia warunki rejestracji oddziału spółki zagranicznej nałożone przez anpartsselskabslov. Ponieważ została zgodnie z prawem założona w Zjednoczonym Królestwie, ma ona prawo utworzenia oddziału w Danii na mocy art. 52 w związku z art. 58 traktatu.

11 Zdaniem Centros, fakt nieprowadzenia przez nią jakiegokolwiek działalności od chwili jej założenia w Zjednoczonym Królestwie pozostaje bez wpływu na przysługujące jej prawo swobodnego podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej. W wyroku z dnia 10 lipca 1986 r. w sprawie 79/85 Segers, Rec. str. 2375, Trybunał orzekł bowiem, że art. 52 i 58 traktatu nie dopuszczają, by organy jednego państwa członkowskiego odmawiały dyrektorowi spółki możliwość korzystania ze świadczeń krajowego systemu ubezpieczenia zdrowotnego z tego tylko powodu, że siedziba spółki mieściła się w innym państwie członkowskim, mimo że spółka nie prowadziła tam działalności handlowej.

12 Erhvervs- og Selskabsstyrelsen ze swej strony utrzymuje, że odmowa rejestracji nie stoi w sprzeczności z art. 52 i 58 traktatu, ponieważ celem utworzenia oddziału w Danii wydaje się być uniknięcie zastosowania się do przepisów krajowych dotyczących ustanowienia i wniesienia minimalnego kapitału zakładowego. Odmowa rejestracji jest poza tym usprawiedliwiona konieczności ochrony wierzycieli publicznych lub prywatnych oraz kontrahentów spółki lub też konieczności zwalczania oszukańczych bankructw.

13 W tych okolicznościach Højesteret postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy w zgodzie z art. 52 oraz art. 56 i 58 traktatu WE pozostaje odmowa rejestracji oddziału spółki założonej zgodnie z prawem w jednym państwie członkowskim, o kapitale zakładowym w wysokości 100 GBP (około 1000 DKK) i istniejącej zgodnie z ustawodawstwem tego państwa członkowskiego, jeżeli nie prowadzi ona żadnej działalności handlowej, a celem utworzenia tego oddziału jest prowadzenie w pełnym zakresie jej działalności w państwie, w którym ten oddział zostanie utworzony, oraz jeżeli istnieje przesądki, by uznać, że tego rodzaju postępowanie ma na celu uniknięcie założenia spółki w innym państwie członkowskim, które wiązałoby się z koniecznością wniesienia kapitału minimalnego w wysokości 200 000 DKK (obecnie 125 000 DKK)?”.

14 Za pomocą tego pytania sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 52 i 58 traktatu nie dopuszczają, by państwo członkowskie odmówiło rejestracji oddziału spółki założonej zgodnie z ustawodawstwem innego państwa członkowskiego, w którym znajduje się jej siedziba, jeżeli nie prowadzi ona w tym państwie działalności handlowej, a celem utworzenia oddziału jest umożliwienie tej spółce prowadzenia w pełnym zakresie jej działalności w państwie, w którym ten oddział zostanie utworzony, co pozwoliłoby uniknąć konieczności zakładania spółki i obejść uregulowania dotyczące zakładania spółek, które w zakresie wnoszenia minimalnego kapitału zakładowego są tam bardziej surowe.

15 Tytu?em wst?pu nale?y zauwa?y?, ?e Erhvervs? og Selskabsstyrelsen nie kwestionuje prawa spó?ek akcyjnych czy spó?ek z ograniczon? odpowiedzialno?ci?, których siedziba znajduje si? w jednym z pa?stw cz?onkowskich, do prowadzenia ich dzia?alno?ci w Danii za po?rednictwem oddzia?u. W za?o?eniu zatem akceptuje rejestracj? w Danii oddzia?u spó?ki utworzonej zgodnie z prawem innego pa?stwa cz?onkowskiego. U?ci?li? on tak?e, ?e gdyby Centros prowadzi?a dzia?alno?? handlow? w Anglii i Walii, to wyrazi?by zgod? na rejestracj? oddzia?u tej spó?ki w Danii.

16 W opinii rz?du du?skiego art. 52 traktatu nie znajduje zastosowania do post?powania przed s?dem krajowym, poniewa? chodzi tu o sytuacj? o charakterze wy??cznie wewn?trznym Danii. Pa?stwo Bryde, obywatele du?scy, za?o?yli bowiem spó?k? w Zjednoczonym Królestwie, gdzie nie prowadzi ona ?adnej rzeczywistej dzia?alno?ci, wy??cznie w celu podj?cia dzia?alno?ci w Danii za po?rednictwem oddzia?u i unikni?cia w ten sposób zastosowania du?skich przepisów dotycz?cych zak?adania spó?ek z ograniczon? odpowiedzialno?ci?. W takich okoliczno?ciach za?o?enie przez obywateli jednego pa?stwa cz?onkowskiego spó?ki w innym pa?stwie cz?onkowskim nie stanowi elementu zewn?trznego istotnego w ?wietle prawa wspólnotowego, a w szczególno?ci swobody przedsi?biorczo?ci.

17 Nale?y w tym wzgl?dzie zauwa?y?, ?e sytuacja, w której spó?ka za?o?ona zgodnie z prawem jednego pa?stwa cz?onkowskiego, w którym ma sw? siedzib? statutow?, pragnie utworzy? oddzia? w innym pa?stwie cz?onkowskim, podlega prawu wspólnotowemu. Bez znaczenia pozostaje w tym zakresie fakt, ?e spó?ka zosta?a za?o?ona w jednym pa?stwie cz?onkowskim wy??cznie w celu ustanowienia jej w innym pa?stwie, w którym mia?aby prowadzi? sw? zasadnicz?, a nawet pe?n? dzia?alno?? gospodarcz? (zob. ww. wyrok w sprawie Segers, pkt 16).

18 Okoliczno??, ?e ma??onkowie Bryde za?o?yli spó?k? Centros w Zjednoczonym Królestwie po to, by unikn?? podporz?dkowania si? du?skim przepisom, które wymagaj? minimalnego kapita?u zak?adowego, co zreszt? nie zosta?o zakwestionowane ani w uwagach na pi?mie, ani podczas rozprawy, nie wyklucza jednak, ?e utworzenie przez t? brytyjsk? spó?k? oddzia?u w Danii wynika ze swobody przedsi?biorczo?ci w rozumieniu art. 52 i 58 traktatu. Zastosowanie art. 52 i 58 traktatu jest bowiem kwesti? odr?bn? od tej, czy pa?stwo cz?onkowskie mo?e przedsi?wzi?? ?rodki w celu zapobie?enia, by niektórzy z jego obywatele, wykorzystuj?c mo?liwo?ci, jakie otwiera traktat, próbowali dokonywa? nadu?ycia polegaj?cego na uchylaniu si? od stosowania ustawodawstwa krajowego.

19 Natomiast w kwestii, czy – jak utrzymuj? ma??onkowie Bryde – odmowa rejestracji w Danii oddzia?u ich spó?ki utworzonej zgodnie z prawem innego pa?stwa cz?onkowskiego, w którym znajduje si? jej siedziba, stanowi ograniczenie swobody przedsi?biorczo?ci, nale?y przypomnie?, ?e swoboda przedsi?biorczo?ci zagwarantowana obywatelom Wspólnoty przez art. 52 traktatu obejmuje przys?uguj?ce im prawo podejmowania i wykonywania dzia?alno?ci prowadzonej na w?asny rachunek, jak równie? zak?adania przedsi?biorstw i zarz?dzania nimi, na warunkach okre?lonych przez ustawodawstwo pa?stwa przyjmuj?cego dla w?asnych obywateli. Ponadto na mocy art. 58 traktatu spó?ki za?o?one zgodnie z ustawodawstwem pa?stwa cz?onkowskiego i maj?ce sw? statutow? siedzib?, zarz?d lub g?ówny zak?ad wewn?trz Wspólnoty s? traktowane jak osoby fizyczne maj?ce obywatelstwo pa?stwa cz?onkowskiego.

20 Wynika z tego bezpo?rednio, ?e spó?ki te maj? prawo prowadzenia dzia?alno?ci w innym pa?stwie cz?onkowskim za po?rednictwem agencji, oddzia?u lub filii, przy czym lokalizacja ich siedziby statutowej, zarz?du lub g?ównego zak?adu, podobnie jak obywatelstwo osób fizycznych, s?u?y do okre?lenia ich powi?zania z porz?dkiem prawnym danego pa?stwa cz?onkowskiego (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Segers, pkt 13; wyroki: z dnia 28 stycznia 1986 r. w sprawie

270/83 Komisja przeciwko Francji, Rec. str. 273, pkt 18; z dnia 13 lipca 1993 r. w sprawie C?330/91 Commerzbank, Rec. str. I?4017, pkt 13, oraz z dnia 16 lipca 1998 r. w sprawie C?264/96 ICI, Rec. str. I?4695, pkt 20).

21 Zatem praktyka pa?stwa cz?onkowskiego polegaj?ca na odmowie, w okre?lonych okoliczno?ciach, rejestracji oddzia?u sp??ki, której siedziba znajduje si? w innym pa?stwie cz?onkowskim, prowadzi do ograniczenia korzystania przez sp??k? za?o?on? zgodnie z ustawodawstwem tego pa?stwa cz?onkowskiego z prawa przedsi?biorczo?ci przyznanego jej na mocy art. 52 i 58 traktatu.

22 W konsekwencji taka praktyka stanowi przeszkod? w korzystaniu ze swobód zagwarantowanych przez te postanowienia.

23 W opinii w?adz du?skich ma?onkowie Bryde nie mog? jednak?e powo?a? si? na wspomniane postanowienia, jako ?e zamierzone utworzenie sp??ek mia?oby na celu jedynie obej?cie zastosowania przepis?w krajowych reguluj?cych zak?adanie sp??ek z ograniczon? odpowiedzialno?ci? i tym samym stanowi?oby nadu?ycie prawa przedsi?biorczo?ci. Kr?lestwo Danii ma w konsekwencji prawo do podj?cia ?rodk?w przeciwdzia?aj?cych takiemu nadu?yciu poprzez odmow? rejestracji oddzia?u.

24 Prawd? jest, i? z orzecznictwa Trybuna?u wynika, ?e pa?stwo cz?onkowskie ma prawo do podejmowania ?rodk?w uniemo?liwiaj?cych niektórym jego obywatelom próby, w ramach uprawnie? przyznanych na mocy traktatu, dokonania nadu?ycia polegaj?cego na uchylaniu si? od stosowania obowi?zuj?cego w tym pa?stwie ustawodawstwa i ?e podmioty prawa nie powinny w sposób stanowi?cy nadu?ycie lub oszustwo powo?ywa? si? na normy wspólnotowe (zob. w szczeg?lno?ci w dziedzinie swobody ?wiadczenia us?ug wyroki: z dnia 3 grudnia 1974 r. w sprawie 33/74 Van Binsbergen, Rec. str. 1299, pkt 13; z dnia 3 lutego 1993 r. w sprawie C?148/91 Veronica Omroep Organisatie, Rec. str. I?487, pkt 12 oraz z dnia 5 pa?dziernika 1994 r. w sprawie C?23/93 TV10, Rec. str. I?4795, pkt 21; w dziedzinie swobody przedsi?biorczo?ci wyroki: z dnia 7 lutego 1979 r. w sprawie 115/78 Knoors, Rec. str. 399, pkt 25, i z dnia 3 pa?dziernika 1990 r. w sprawie C?61/89 Bouchoucha, Rec. str. I?3551, pkt 14; w dziedzinie swobodnego przep?ywu towar?w wyrok z dnia 10 stycznia 1985 r. w sprawie 229/83 Leclerc i in., Rec. str. 1, pkt 27; w dziedzinie zabezpieczenia spo?ecznego wyrok z dnia 2 maja 1996 r. w sprawie C?206/94 Paletta, Rec. str. I?2357, pkt 24; w dziedzinie swobodnego przep?ywu pracownik?w wyrok z dnia 21 czerwca 1988 r. w sprawie 39/86 Lair, Rec. str. 3161, pkt 43; w dziedzinie wsp?lnej polityki rolnej wyrok z dnia 3 marca 1993 r. w sprawie C?8/92 General Milk Products, Rec. str. I?779, pkt 21; w dziedzinie prawa sp??ek wyrok z dnia 12 maja 1998 r. w sprawie C?367/96 Kefalas i in., Rec. str. I?2843, pkt 20).

25 Jednak?e, mimo ?e w takich okoliczno?ciach s?dy krajowe mog?, analizuj?c odr?bnie ka?dy przypadek i opieraj?c si? na obiektywnych przes?ankach, wzi?? pod uwag? zachowanie danyh os?b stanowi?ce nadu?ycie lub oszustwo i odmówi? im, w stosownym przypadku, mo?liwo?ci zastosowania przywo?anych przez te osoby przepis?w prawa wsp?lnotowego, musz? one jednocze?nie, w ramach oceny takiego zachowania, rozwa?y? cele tych przepis?w (ww. wyrok w sprawie Paletta, pkt 25).

26 W odniesieniu do post?powania przed s?dem krajowym nale?y zaznaczy?, ?e przepisy krajowe, których zastosowania zainteresowani usi?owali unikn??, s? przepisami reguluj?cymi zak?adanie sp??ek, a nie przepisami okre?laj?cymi wykonywanie pewnych rodzaj?w dzia?alno?ci zawodowej. Tymczasem postanowienia traktatu dotycz?ce swobody przedsi?biorczo?ci maj? dok?adnie na celu umo?liwienie sp??kom za?o?onym zgodnie z ustawodawstwem danego pa?stwa cz?onkowskiego i maj?cym siedzib? statutow?, zarz?d lub g?ówny zak?ad na terenie Wsp?lnoty prowadzenia dzia?alno?ci w innych pa?stwach cz?onkowskich za po?rednictwem

agencji, oddziału lub filii.

27 Wobec powyższego okoliczności, że obywatel państwa czonkowskiego, pragnąc utworzyć spółkę, decyduje się ją założyć w państwie czonkowskim, którego przepisy są najmniej surowe, i utworzyć oddziały w innych państwach czonkowskich, sama w sobie nie jest nadużyciem prawa przedsiębiorcy. Prawo założenia spółki zgodnie z ustawodawstwem jednego państwa czonkowskiego i tworzenia oddziałów w innych państwach czonkowskich jest bowiem nierozdzielnie związane z korzystaniem, w ramach jednolitego rynku, ze swobody przedsiębiorcy zagwarantowanej przez traktat.

28 W tym względzie okoliczności, że prawo spółek nie zostało całkowicie zharmonizowane w obrębie Wspólnoty, pozostaje bez znaczenia; ponadto Rada ma cięgle możliwość, na podstawie uprawnień przyznanych jej przez art. 54 ust. 3 lit. g) traktatu WE, dokonania procesu tej harmonizacji.

29 Poza tym z pkt 16 ww. wyroku w sprawie Segers wynika, że fakt, iż spółka nie prowadzi żadnej działalności w państwie czonkowskim, w którym znajduje się jej siedziba, a prowadzi działalność wyłącznie w państwie czonkowskim, w którym zlokalizowany jest jej oddział, nie jest wystarczający, aby wykazać istnienie zachowania stanowiącego nadużycie lub oszustwo, pozwalającego temu ostatniemu państwu czonkowskiemu na odmowę spółce możliwości zastosowania przepisów wspólnotowych odnoszących się do prawa przedsiębiorcy.

30 W tych okolicznościach odmowa ze strony państwa czonkowskiego rejestracji oddziału spółki założonej zgodnie z prawem innego państwa czonkowskiego, w którym znajduje się jej siedziba, z tego powodu, że oddział ma jej pozwolić na prowadzenie pełnego zakresu działalności gospodarczej w państwie przyjmującym, co w konsekwencji pozwoliłoby na omińnięcie przepisów krajowych dotyczących zakazania spółek i wniesienia minimalnego kapitału przez ten drugi zakaz, pozostaje w sprzeczności z art. 52 i 58 traktatu, ponieważ uniemożliwia ona wprowadzenie w życie prawa do swobodnego ustanawiania drugich zakazów, którego poszanowanie mają warianty zapewnić art. 52 i 58.

31 Należyoby także zastanowić się, czy omawiana praktyka krajowa mogłaby być usprawiedliwiona argumentami, na które powołują się władze duńskie.

32 Powołując się zarówno na art. 56 traktatu, jak i na orzecznictwo Trybunału odnoszące się do nadrzędnych wymogów interesu publicznego, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen utrzymuje, że przewidziany dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością obowiązek ustanowienia i wniesienia minimalnego kapitału zakazowego ma podwójny cel: z jednej strony chodzi o wzmocnienie stabilności finansowej spółek w celu ochrony wierzycieli publicznych przed ryzykiem niemożności odzyskania wierzytelności publicznych, ponieważ, w odróżnieniu od wierzycieli prywatnych, ci pierwsi nie mogą uzyskać zabezpieczenia wierzytelności poprzez ustanowienie zastawu lub kaucji, a z drugiej strony, w bardziej ogólnym ujęciu, chodzi o ochronę wszystkich wierzycieli, publicznych lub prywatnych, poprzez zapobieganie oszukańczym bankructwom spowodowanym niewypłacalnością spółek, których kapitał początkowy był niewystarczający.

33 Erhvervs- og Selskabsstyrelsen dodaje, że nie dysponuje mniej surowymi środkami pozwalającymi osiągnąć ten podwójny cel. Innym sposobem ochrony wierzycieli, bardziej surowym niż obowiązek wniesienia minimalnego kapitału zakazowego, byłoby wprowadzenie uregulowań pozwalających na odwołanie się, w pewnych okolicznościach, do osobistej odpowiedzialności wspólników.

34 Po wykazaniu, że podnoszone przyczyny nie wchodzą w zakres art. 56 traktatu, należy przypomnieć, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału przepisy krajowe mogłyby utrudniać lub

zniech?ca? do korzystania z podstawowych swobód chronionych na mocy traktatu musz? spe?nia? cztery warunki: musz? by? stosowane w sposób niedyskryminacyjny, musz? by? uzasadnione nadrz?dnymi wzgl?dami interesu ogólnego, musz? prowadzi? do realizacji celu, jakiemu s?u??, i nie mog? wykracza? poza zakres konieczny do jego osi?gni?cia (zob. wyroki: z dnia 31 marca 1993 r. w sprawie C?19/92 Kraus, Rec. str. I?1663, pkt 32 i z dnia 30 listopada 1995 r. w sprawie C?55/94 Gebhard, Rec. str. I?4165, pkt 37).

35 W przypadku post?powania przed s?dem krajowym przes?anki te nie s? spe?nione. Przynajmniej w jednym z przypadków wspomniana praktyka nie jest w stanie doprowadzi? do osi?gni?cia celu w postaci ochrony wierzycieli, któremu ma s?u??, bo gdyby przedmiotowa spółka prowadzi?a dzia?alno?? w Zjednoczonym Królestwie, jej oddzia? zosta?by zarejestrowany w Danii niezale?nie od faktu, ?e wierzyciele du?scy nara?eni byliby na takie samo ryzyko.

36 Nast?pnie, poniewa? spółka b?d?ca podmiotem post?powania przed s?dem krajowym przedstawia si? jako spółka prawa angielskiego, a nie jako spółka prawa du?skiego, jej wierzyciele s? poinformowani, ?e podlega ona ustawodawstwu innemu ni? to, które obowi?zuje w Danii w zakresie zak?adania spółek z ograniczon? odpowiedzialno?ci? i mog? odwo?a? si? do okre?lonych przepisów prawa wspólnotowego, które ich chroni?, jak na przyk?ad do czwartej dyrektywy Rady 78/660/EWG z dnia 25 lipca 1978 r., wydanej na podstawie art. 54 ust. 3 lit. g) traktatu, w sprawie rocznych sprawozda? finansowych niektórych rodzajów spółek (Dz.U. L 222, str. 11) oraz jedenastej dyrektywy Rady 89/666/EWG z dnia 21 grudnia 1989 r. dotycz?cej wymogów ujawniania informacji w odniesieniu do oddzia?ów utworzonych w pa?stwie cz?onkowskim przez niektóre rodzaje spółek podlegaj?ce prawu innego pa?stwa (Dz.U. L 395, str. 36).

37 Poza tym, wbrew temu, co zosta?o przedstawione przez w?adze du?skie, ?rodki mniej surowe lub w mniejszym stopniu naruszaj?ce podstawowe swobody, daj?ce na przyk?ad wierzycielom publicznym prawn? mo?liwo?? uzyskania koniecznych zabezpiecze?, mog?y by? przedsi?wzi?te.

38 Wreszcie fakt, ?e pa?stwu cz?onkowskemu nie wolno odmówi? rejestracji oddzia?u spółki utworzonej zgodnie z ustawodawstwem jednego pa?stwa cz?onkowskiego, w którym ma sw? siedzib?, nie wyklucza, ?e to pierwsze pa?stwo mo?e przyj?? dowolny ?rodek zapobiegaj?cy oszustwom lub ka??cy je b?d? wobec samej spółki, w stosownym przypadku przy wspó?pracy z pa?stwem cz?onkowskim, w którym zosta?a ona za?o?ona, b?d? wobec jej wspólników, którym udowodniono, ?e w rzeczywisto?ci zamierzaj?, poprzez za?o?enie spółki, unikn?? wywi?zania si? z zobowi?za? wobec wierzycieli prywatnych lub publicznych maj?cych siedzib? na terytorium danego pa?stwa cz?onkowskiego. W ka?dym razie zwalczenie oszustw nie mo?e usprawiedliwia? praktyki odmawiania rejestracji oddzia?u spółki, której siedziba znajduje si? w innym pa?stwie cz?onkowskim.

39 Na zadane pytanie nale?y zatem odpowiedzie?, ?e art. 52 i 58 traktatu nie dopuszczaj?, by pa?stwo cz?onkowskie odmówi?o rejestracji oddzia?u spółki za?o?onej zgodnie z ustawodawstwem innego pa?stwa cz?onkowskiego, w którym znajduje si? jej siedziba, lecz w którym nie prowadzi ona dzia?alno?ci handlowej, a celem utworzenia oddzia?u jest umo?liwienie tej spółce prowadzenia w pe?nym zakresie jej dzia?alno?ci w pa?stwie, w którym ten oddzia? zostanie utworzony, co pozwoli?oby unikn?? konieczno?ci zak?adania tam spółki i obej?? uregulowania dotycz?ce zak?adania spółek, które w zakresie wnoszenia minimalnego kapita?u zak?adowego s? tam bardziej surowe. Niemniej jednak taka wyk?adnia nie wyklucza, ?e w?adze danego pa?stwa cz?onkowskiego mog? przyj?? dowolny ?rodek zapobiegaj?cy oszustwom lub ka??cy je b?d? wobec samej spółki, w stosownym przypadku przy wspó?pracy z pa?stwem cz?onkowskim, w którym zosta?a ona za?o?ona, b?d? wobec jej wspólników, którym

udowodniono, że w rzeczywistości zamierzają, poprzez założenie spółki, uniknąć wywiązania się z zobowiązań wobec wierzycieli prywatnych lub publicznych mających siedzibę na terytorium danego państwa członkowskiego.

W przedmiocie kosztów

40 Koszty poniesione przez rządy: duński, francuski, niderlandzki, szwedzki i Zjednoczonego Królestwa, jak również przez Komisję, które przedstawiły Trybunałowi swoje uwagi, nie podlegają zwrotowi. Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem krajowym, do niego zatem należy rozstrzygnąć o kosztach.

Z powyższych względów

TRYBUNAŁ,

rozstrzygając w przedmiocie pytania przedłożonego mu przez Højesteret postanowieniem z dnia 3 czerwca 1997 r., orzeka, co następuje:

Artykuły 52 i 58 traktatu WE nie dopuszczają, by państwo członkowskie odmówiło rejestracji oddziału spółki założonej zgodnie z ustawodawstwem innego państwa członkowskiego, w którym znajduje się jej siedziba, lecz w którym nie prowadzi ona działalności handlowej, a celem utworzenia oddziału jest umożliwienie tej spółce prowadzenia w pełnym zakresie jej działalności w państwie, w którym ten oddział zostanie utworzony, co pozwoliłoby uniknąć konieczności zakładania tam spółki i obejścia uregulowania dotyczące zakładania spółek, które w zakresie wnoszenia minimalnego kapitału zakładowego są tam bardziej surowe. Niemniej jednak taka wykładnia nie wyklucza, że władze danego państwa członkowskiego mogą przyjąć dowolny środek zapobiegający oszustwom lub kłócy je bądź wobec samej spółki, w stosownym przypadku przy współpracy z państwem członkowskim, w którym została ona założona, bądź wobec jej wspólników, którym udowodniono, że w rzeczywistości zamierzają, poprzez założenie spółki, uniknąć wywiązania się z zobowiązań wobec wierzycieli prywatnych lub publicznych mających siedzibę na terytorium danego państwa członkowskiego.

Rodríguez Iglesias

Kapteyn

Puissochet

Hirsch

Jann

Mancini

Moitinho de Almeida

Gulmann

Murray

Edward

Ragnemalm

Sevón

Wathelet

Schintgen

Ioannou

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 9 marca 1999 r.

Sekretarz

Prezes

R. Grass

G.C. Rodríguez Iglesias

* Język postępowania: duński.